

De kloof moet dicht!

Sollicitatietraining in Heechterp.
FOTO JILMER Postma

Patrick van 't Haar

Rotterdam Zuid is het grote voorbeeld voor Leeuwarden Oost en vijftien andere wijken in het land waar de kloof tussen arm en rijk verkleind moet worden. Marco Pastors geeft leiding aan het project in Zuid.

Sollicitatietraining in Heechterp.
FOTO JILMER Postma

Dicht de Kloof!

‘We doen dingen die betekenis hebben in het leven van mensen. En zo hebben we een manier gevonden om de tweedeling te doorbreken.’ Dat zegt Marco Pastors van het Programmabureau Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Het programma waar vijftien burgemeesters hun manifest op baseerden, dat zij gisteren in Den Haag presenteerden.

Maar wat is dan die Rotterdamse aanpak? En hoe doorbreken ze daar de spiraal van achterstanden, armoede, werkloosheid en verval?

„Alle basisscholen op Zuid in de focuswijken geven tien uur per week meer les dan andere basisscholen”, begint Pastors. „Als leerlingen uit Zuid in het mbo een opleiding techniek of zorg volgen, dan krijgen ze gegarandeerd een baan. Met werkgevers uit die sectoren zijn afspraken gemaakt, er zijn ruim zevenhonderd baangaranties per jaar beschikbaar. Maar we beginnen dus al op de basisschool met bewustwording bij de kinderen. Wat kunnen ze? Waar liggen hun talenten? En iets later: waar ligt perspectief?”

Als het gaat om mensen vanuit een uitkering naar werk te helpen, dan wordt er nu verder gekeken dan vroeger. „Vroeger plaatste de sociale dienst mensen uit de bijstand op vacatures. En vaak ging het mis. We kijken nu naar wat nodig is om mensen ‘arbeidsmarktfijt’ te krijgen. Hoe is hun privésituatie? Kunnen ze werken of zijn er belemmerende factoren? Als de omstandigheden slecht zijn, moeten die eerst verbeterd worden.”

‘JE TREKT DE WIJK OMHOOG’

„Kijk, het is simpel. Mensen merken in

hun dagelijks leven dat er verbeteringen komen. En dat het verder gaat dan het aanpakken van de buitenruimte. Dat lost namelijk niets op. Je kan een huis opknappen, of een plein. Als de mensen arm blijven, geen werk hebben of geen perspectief, dan verandert er niets.”

Niet dat er niets aan de woningen gedaan wordt. Pastors: „We knappen woningen op. Her en der worden delen gesloopt of woningen samengevoegd. Want ook dat is belangrijk. Vroeger ging iedereen die het beter kreeg, weg uit Zuid. Nu bieden we de mogelijkheid om naar een betere woning te gaan zonder dat je uit je wijk hoeft te vertrekken. En daardoor trek je een wijk omhoog.”

Tien jaar zijn ze in Rotterdam Zuid onderweg. En de resultaten worden zichtbaar. „De uitstroom uit een uitkering was hier tot corona relatief het grootst. Achterstallig onderhoud is aangepakt, woningen opgeknapt. Het opleidingsniveau stijgt.”

Een van de redenen van het succes is de termijn: twintig jaar. „Normaal hebben bestuurders een blik die niet verder gaat dan vier jaar”, lacht Pastors die zelf ooit wethouder was in Rotterdam.

Geld is ook een factor, voor Zuid is er jaarlijks gemiddeld zo’n 65 miljoen euro extra beschikbaar. „Maar als je kijkt naar wat onder meer onderwijsinstellingen, de gemeente, politie, zorginstellingen en het rijk jaarlijks uitgeven in dit gebied, is dat erg weinig.”

De totale uitgaven voor Zuid liggen namelijk op zo’n 3,5 miljard euro. „Dus de plus is een procentenkwestie. Maar wel cruciaal.”

UITDAGING VOOR LEEUWARDEN

Een grote uitdaging voor Leeuwarden

ligt volgens Marco Pastors in de organisatie. „Je moet zorgen dat een organisatie effectief is. Hier hebben we de burgemeester als onafhankelijk voorzitter. En vanuit alle domeinen is er een vertegenwoordiger. Gaat een project drie wethouders aan? Prima, maar er zit er maar een in het bestuur van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Hetzelfde geldt voor het onderwijs. Basisscholen, vmbo, universiteit: allemaal worden ze vertegenwoordigd door een iemand vanuit het onderwijs. Dat vergt af en toe vooroverleg, maar maakt het effectief.”

En dan het belangrijkste: alle neuzen moeten dezelfde kant op. „De vraag die je eerst moet stellen is: ‘wat doen we verkeerd?’ En daarna wat je van de andere partijen nodig hebt om het wel goed te doen. Zo zijn we hier ook begonnen.”

Samen met vier collega-burgemeesters toog Sybrand Buma gisterochtend naar het Binnenhof om de fractievoorzitters het manifest ‘Dicht de Kloof!’ te geven. Een plan waarin Leeuwarden Oost, waar onder meer Bilgaard, de Vlietzone en de Vrijheidswijk onder vallen, een prominente rol speelt.

„De kans is aanzienlijk dat we die 400 miljoen krijgen”, zei Sybrand Buma voorafgaand aan het aanbieden van het manifest in Den Haag. „Omdat alle partijen wel iets in hun programma hebben geschreven over investeren in wijken. En daarbij gaat het niet om structureel geld, maar voor een periode van twintig jaar.” Behalve de 400 miljoen voor de zestien kwetsbare wijken, vragen de vijftien burgemeesters nog eens 100 miljoen voor kwetsbare in andere steden.

In het manifest wordt de noodzaak aangegeven om te investeren in de zestien wijken. Werkloosheid, onderwijsachterstanden, armoede, gezondheidsproblemen: juist daar stapelen ze zich op. De wijken die onder Leeuwarden Oost vallen zijn Bilgaard, de Vrijheidswijk, Oud-Oost (waaronder de Vlietzone valt), Heechterp-Schieringen en Camminghaburen. In totaal wonen daar 36.000 mensen.

„Voor mij is het belangrijkste dat we bij de aanpak verder kijken dan alleen het bouwen van huizen. Het gaat om perspectief, werk, scholing, gezondheid. En alle partijen zitten aan tafel: het onderwijs, het bedrijfsleven, de zorg, cultuur, politie: noem het maar op. We willen het onderwijs verbeteren, de afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen, scholing en het bedrijfsleven beter op elkaar aan laten sluiten.”
